НАУЧНА РЕЦЕНЗИЯ

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
по докторска програма „Икономика и управление (индустрия)“
Област 3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление 3.8. Икономика
(основание Заповед УМО/40 от 10 Октомври 2025 г. на Ректора на Бургаски свободен университет)

КАНДИДАТ	Докторант ТОДОР ЖАКОВ ЙОСИФОВ
НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ	**Професор д-р Милен Иванов Балтов**
ДИСЕРТАЦИЯ НА ТЕМА	**ВЛИЯНИЕ НА УПРАВЛЕНСКИЯ КАПАЦИТЕТ ВЪРХУ ЕФЕКТИВНОСТТА В ОТРАСЛИТЕ**

ИЗГОТВИЛ РЕЦЕНЗИЯТА

Професор д-р Сава Христов Димов
Бургаски свободен университет
Програмен съвет по счетоводство и финанси

Авторът на научната рецензия оценява всеки раздел от 0 до 10 точки.	
ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД	**0 - 10**
Обхватност и обем. **Дисертационният труд** е в обем на 189 страници. Той стандартно съдържа: увод, четири глави, заключение, справка за приносите в дисертационния труд, публикации на автора, използвана литература и приложения. **Необходимо е да се подчертае**, че изследването на автора има практическа насоченост, чрез авторово анкетно проучване в "ГЕОТОН Бетонови изделия ООД", "Диализен център ЕлМасри ООД", "Термал Инженеринг ООД" и "Андонов и синове дизайн ООД". **Авторефератът** е конструиран правилно, според техническите изисквания. Той отразява основните моменти на авторовата дисертация. Неговият обем е 39 страници, както следва: основен текст сс. 1-30; справка за приноси 31-32; списък на публикации 33-34; и библиография 35-39.	**10**

Логическа обоснованост на използваната структура. Тя е изградена по **правилната логическата схема**: "Теоретико-методически аспекти на управленският капацитет и неговата функция и влияние във функционирането на отраслите - Анализ на взаимната обвързаност между лидера на компанията, във функцията на нейн основател и основен двигател - Развитие на управленския капацитет и отражението му върху организационната ефективност - Оценка на влиянието на управленския капацитет в българската икономика".	**10**
Библиография, стил на цитиране и препратки. Библиографията включва 71 източника - монографии, web-сайтове, научни сборници, доклади, регламенти на европейския парламент, постановления на министерския съвет, законодателни източници и други. Тя обхваща 43 източника на английски език (60.56%) и 28 на кирилица (39.44%).	**8**
Приложения за допълнение на факти и хипотези. Оформено е **автентично авторово приложение**, което обхваща: Анкетно проучване в Югоизточния регион, направено в избрани от автора дружества (цитирани по горе), съответно на страници 178-189. **Смятам, че това е една от най-силните страни на авторовото научно изследване**.	**10**
УВОД/ВЪВЕДЕНИЕ	
Актуалност и значимост на изследваната проблематика. Посочени са основните аргументи за актуалността на темата, научноизследователско поле и интердисциплинарността на авторовото изследване.	**10**
Предмет, обект, цел и задачи на научното изследване. Те са посочени коректно в дисертационните тезиси на 4-10 страници.	**10**

Защитавана научно-изследователска теза: "управленският капацитет има основна функция за развитието на всеки един отрасъл в икономиката" (с. 9). **Предлага се отговор на въпроса** - как управленският капацитет влияе върху ефективността на отраслите и как този капацитет може да бъде подобрен за постигане на устойчиво развитие и конкурентоспособност на национално и международно ниво? (с. 6). Посочват се основната цел и научните задачи на изследването. (сс. 8-9). Формулират се 4 подтези и методологията на изследването. (9-10).	**10**
Ограничения при разработване на научното изследване. Апробация на дисертационния труд. В уводната част на дисертационната разработка не са посочени. Те са маркирани в основната част на дисертационния труд. Предварителното обсъждане (Апробация) е проведено в Центъра по икономически и управленски науки на Бургаски свободен университет. (Посочени в Автореферата, с. 2)	**10**
Използвани математико-статистически, симулационни, вероятностни и други методи. Методологията на изследването в дисертационния труд се основава на системния подход. При решаването на научните казуси са използвани диференцирани изследователски методи, анализ и синтез, индуктивен и дедуктивен, на база сравнение и причинно-следствени връзки. Историческият и интердисциплинарният подход са в основата на научния труд.	**8**
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧНО И НОРМАТИВНО ИЗСЛЕДВАНЕ	
Познаване и разбиране на основните факти, концепции и аксиоми.	**10**
Критичен анализ на основните литературни и нормативни източници.	**10**
Валидност на приложените методи за събиране и обработка на информацията.	**10**
ЕМПИРИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ	

Необходимост от поставяне и решаване на проблема за обществото и икономиката. За целта е проведено анкетно емпирично изследване на 4 дружества в икономическия сектор на Югоизточния икономически регион. Резултатите са представени МНОГО СПОЛУЧЛИВО в 4 глава "Оценка на влиянието на управленския капацитет в българската икономика", и формата в Приложението.	**10**
a. Публикации по темата на дисертационния труд. По темата на дисертационния труд са направени 8 публикации, както следва: в Бургаски свободен университет - 6; Университет по застраховане и финанси, София - 1; и Международно висше бизнес училище, София - 1. Задължително трябва да се отбележи, че авторът активно учавства във всички научни форуми на Бургаски свободен университет. **Общо публикувани страници**: с. 59, което съставлява 31.21% от Дисертацията. **b. Наукометричните индикатори за изпълнение на минималните национални и допълнителни изисквания** са посочени в съответна справка, а именно: - Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България. **Показател 1**: 100%; **Сума от показателите от 4 до 10**: 233.33%; - Допълнителни изисквания на Центъра по икономически и управленски науки на Бургаски свободен университет. **Показател 1**: 100%. **Общо изпълнение**: 144.4%.	**10**
Разработване на авторова методика за научно изследване на проблема.	**10**
Конкретност и приложимост на изводи и препоръки. Изведени са основни изводи по глави. Направени са заключителни изводи. Посочени са решения за преодоляване на някои негативни явления от съществуващата практика. Изведени са определени препоръки, насочени към управленския капацитет в българската икономика.	**10**
ПЛАГИАТСТВО И КОПИРАНЕ	

Плагиатство и използване на практиката "copy & paste". - Не съм установил посочената неетична практика. - Не е приложен доклад от определен софтуер – верификация за плагиатство: за автентичността на текстови документи, използващи база данни, откриване на съдържание, генерирано от изкуствен интелект и доклад за сходство, коефициенти КС1 и КС2.	**8**
Копиране на тестове без използване на източници - не е констатирано.	**10**
Използвана система за библиографско цитиране и препратки. Аз препоръчвам "Harvard Citation and Reference System" чрез "Free Harvard Citation Generator", или друга като - APA Formatting and Style Guide (7th Edition: American Psychological Association) и негов генератор - Free APA Citation Generator [Updated for 2025] - MyBib.	**9**
СТИЛ НА ПИСАНЕ И ФОРМАТ	
Правопис и пунктуация.	**10**
Научна терминология.	**10**
Визуализация на използвани данни (таблици, диаграми и фигури).	**10**
Цялостно оформление на дисертационните тезиси (външно и вътрешно) - много акуратно.	**10**
ОСНОВНИ ПРИНОСНИ МОМЕНТИ	

Основните приносни моменти са изведени от автора в Справка. Те включват 2 групи: научни приноси (от 1 до 5) и приложни приноси (от 6 до 11). **Според мен приносните моменти** могат да се конкретизират в следните важни направления: 1) Лансирана е концептуална рамка за управленския капацитет като ключов фактор за ефективността на отраслите, която интегрира лидерски качества, стратегическо мислене и иновативност в единна теоретична система. 2) Доказана е пряката връзка между управленския капацитет и конкурентоспособността на отраслите чрез емпирични изследвания на български компании в Югоизточен икономически регион. 3) Предложен е модел за оценка на управленския капацитет, базиран на причинно-следствени зависимости между лидерство, иновации и организационна устойчивост. 4) Разработена е методика за анкетно и интервю-базирано изследване на управленския капацитет, приложена в 110 български компании, която може да се използва и в бъдещи емпирични проучвания. 5) Формулирани са практически препоръки за подбор и обучение на управленски кадри, насочени към изграждане на адаптивност и иновативност като ключови качества за успех.	**10**
Достигнати авторови заключения, вследствие на **тествани работни хипотези**.	**10**

ОЦЕНКА НА АВТОРА В РЕЦЕНЗИЯТА:	6		Брой получени точки:	243

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ		Максимум 250
Гранични точки за оценяване (по-голямо от:)	Скала от-до (%)	Оценка
200	80-100%	Отличен (6)
150	60-79%	Мн. добър (5)
112.5	45-59%	Добър (4)
87.5	35-44%	Среден (3)
	<34%	Незадоволителна (2)

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ

1) **Сериозни критични бележки, препоръки и забележки към дисертационния труд нямам**. Убеден съм, че авторът отговаря на изпълнението на всички наукометрични индикатори и законови документи за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по съответната област и професионално направление.
Според критериите за оценяване в рецензията, той акумулира 243 точки от 250, което е 97.2% от максималната граница, с 21.5% над граничната скала за най-високата оценка.

2) Под внимание са взети всички предварителни препоръки и бележки от предварителното обсъждане на дисертационния труд на докторант Тодор Йосифов (тъй нар. вътрешна защита). Те са отразени аргументирано от автора в Дисертацията и Автореферата. Приложените документи са оформени перфектно.

Въпрос
Посочете механизмите, чрез които фискалните политики на Европейската комисия оказват значително влияние върху икономическия растеж, макроикономическата стабилност и инфлацията, които по една или друга линия се отразяват върху управленския капацитет на българските компании?

ФИНАЛНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На заключителното заседание на научното жури на 17 Декември 2025 г. **явно, категорично и напълно убедено ще гласувам** с **“ДА”** за присъждане на образователна и научна степен **“доктор”** по докторска програма „Икономика и управление (индустрия)“, област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика на докторант **ТОДОР ЖАКОВ ЙОСИФОВ**. След общото гласуване бих си позволил да поздравя кандидата, научния ръководител и членовете на неговото семейство за адекватната им помощ и подкрепа.

Дата: 11 Ноември 2025 г.

Автор: проф. д-р Сава Димов